

Vezelhennep terug in

Kans op nieuw rotatiegewas met nieuwe keten



34

De **vezelhennepketen in oprichting** is een kans op een nieuw gewas voor boeren in Oost-Nederland, zeker nu een Green Deal Natuurvezels is afgesloten.

VEZELHENNEP kan uitgroeien tot het vierde akkerbouwgewas van Nederland. Dat zegt René Sauveur (59), de initiatiefnemer achter de op te richten natuurvezelketen. Al jaren zint de Rotterdammer op een manier waarop de huidige keten van industriële hennepverwerking verder tot wasdom kan worden gebracht. In Oost-Nederland komen zijn plannen tot uitwerking. Het programma van zijn bedrijf Pantanova voorziet in de teelt van honderden hectares vezelhennep als grondstof voor allerlei doeleinden.

Om deze ambitie te verwezenlijken zegde Sauveur

het Oosten



35

in 2001 zijn baan bij nieuwsagentschap ANP op en ging bij Hempflax in Oude Pekela aan de slag als pleitbezorger van hennep als biobased grondstof. Hij bracht zijn activiteiten in 2012 onder in Pantanova.

Zijn filosofie: eerst de marktvaart identificeren en vervolgens grondstof produceren, op voorwaarde dat alle delen van de plant winstgevend worden afgezet. Einddoel: oprichting van de Natuurvezelunie, een coöperatieve onderneming voor alle belanghebbenden.

Gedroomde hectares dichtbij

De gedroomde hectares komen dichterbij met de

onlangs met de rijksoverheid afgesloten Green Deal Natuurvezels. Om de teelt van natuurvezels in Nederland op gang te brengen, slaan voor drie jaar meer dan twintig partijen de handen ineen.

Tot het eerste consortium behoren onder andere provincie Gelderland en Green Tech Alliances (GTA), de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu, kennisinstellingen als WUR, natuur- en milieuorganisaties en een reeks mkb-bedrijven.

De kracht van het plan zit 'm in de vraaggestuurde productie in combinatie met vierkantsverwaar- ➔

De oogst van hennep. Vanaf dit seizoen wordt in het oosten van Nederland een groei van het areaal beoogd met de nieuwe vezelhennepketen.

FOTO: MARK PASVEER

Aan de drukke Pleijweg in Arnhem wordt het 'uithangbord' van de nieuwe hennepketen ingezaaid. René Sauveur (rechts op de foto) bekijkt de vorderingen/condities van het perceel.



ding van de geoogste biomassa, waardoor alle delen van de hennepplant worden benut en afgezet.

Om de haalbaarheid van dit plan aan te tonen zijn vier pilots benoemd waarin evenzovele afzetmogelijkheden worden verkend. Het gaat hierbij om de productie van veevoer, textiel, bouw materiaal en vezelversterkte composieten

De etalage van de green deal bevindt zich langs de drukke N325 in Arnhem (Pleijweg), in de voortuin van het IPKW (Industriepark Kleefse Waard).

Hier wordt begin mei een stuk braakliggende grond ingezaaid met hennep.

Het was de bedoeling om dit jaar al bij akkerbouwers hennep te contracteren, maar dat bleek te vroeg gezien de afronding van de green deal en de geringe zaadbeschikbaarheid. “We verwachten in 2016 de eerste 200 hectare bij akkerbouwers in Gelderland en Overijssel te kunnen contracteren”, zegt Sauveur. De afzet is al gepland; het bedrijf StexFibers, gevestigd op het IPKW, kan al zo’n 350 hectare gebruiken.

‘Wij verfijnen vezels in goedkoper en schoner proces’

Op industrieterrein IPKW in Arnhem is sinds een jaar StexFibers gevestigd. Het is een van de pilots in de Green Deal Natuurvezels.

StexFibers maakt sinds september in een proefinstallatie textielvezels van natuurvezels als hennep, vertelt directeur Ben Ratelband.

Wat doen jullie precies?

“Wij hebben een techniek ontwikkeld om natuurvezels – met hennepvezels als speerpunt – te verfijnen, zodat ze zijn te gebruiken voor productie van hoge kwaliteit textiel. Hiervoor bewerken we de

bastvezel van hennep. De vezels worden met stoomexplosies uit elkaar gehaald.”

Wat is bijzonder aan jullie techniek?



PROFIEL

Naam: Ben Ratelband (58).
Organisatie: Stexfibers in Arnhem.
Functie: directeur.

“Ons proces is goedkoper en schoner dan de bekende manier om vezels te verfijnen, zoals dat nu in bijvoorbeeld China gebeurt. Ook is bij de teelt van vezelhennep maar 10 procent van het water nodig dat bij de katoenteelt wordt gebruikt en behoeft de teelt geen insecticiden en pesticiden.”

Waar komen de vezels nu vandaan?

“Onder meer van Dun Agro in Oude Pekela. Als wij ze hebben bewerkt, gaan ze naar spinnerijen die garens maken voor de textielsector en de tapijtindustrie. We willen de vezels regionaal betrekken.”

Waarom zouden we hennepkleding kopen?

“Henneptextiel is sterker dan katoen, vochtregulerend, minder kwetsbaar en kreukgevoelig dan linnen, maar grover van kwaliteit dan katoen. Bovendien is het totale proces in de hele keten veel duurzamer.”

Hoeveel hebben jullie nodig?

“350 à 400 hectare vezelhennep voor onze eerste jaarproductie. We willen graag een grotere fabriek, liefst hier op de campus. Hier hebben we de stoomvoorziening en bovendien is het Gelderse netwerk rondom groene oplossingen ons gunstig gezind.”



FOTO: MICHEL ZOETER

Areaalgroei hennep zet door volgens plannen

Als Pantanova's plannen voor de Natuurvezelunie realistisch blijken, groeit het Nederlandse areaal hennep naar 5.000 hectare in 2018. De ambitie is nog meer groei.

In Nederland groeide tot 1937 op veel plaatsen vezelhennep. De sterke vezels werden onder meer in de scheepvaart gebruikt en voor kleding. De import van goedkopere producten verstootte hennep van de markt.

In 1993 blies het bedrijf Hempflax de hennep teelt nieuw le-

ven in met 40 hectare in de Noordoostpolder. Dit werd een jaar later in de Veenkoloniën met 140 hectare voorgezet. Hieruit kwam in 1997 Dun Agro voort als tweede verwerker van hennepstro, eveneens gevestigd in Oude Pekela. Nu klopt de Natuurvezelunie aan de deur.

In de EU wordt 18.000 hectare hennep verbouwd, met Frankrijk als grootste producent met 15.000 hectare. In Nederland werd in 2014 ruim 1.400 hectare hennep geteeld voor Hempflax



FOTO: MARK PASVEER

De plannen voorzien in honderden hectares hennep in Oost-Nederland. Alle delen van de plant worden gebruikt: vierkantsverwaarding.

en Dun Agro. Voor dit seizoen staat 1.800 hectare op het programma. Afgelopen jaar teelden veehouders zo'n 200 hectare als ruwvoer

voor koeien.

De belangstelling voor hennep komt voort uit de maatschappelijke wens om duurzaam te produceren.

Relatief onbekend gewas

Waarom zouden akkerbouwers een relatief onbekend gewas voor een nog onontgonnen markt telen? "Allereerst blijkt hennep in Noord-Nederland al twintig jaar een makkelijk tussengewas", stelt Sauveur. "Het concurreert met voertarwe, en ook met importluzerne."

Hij waagt zich niet aan het voorrekenen van saldo's. "Ik wil geen valse verwachtingen wekken. Het loonwerk per regio verschilt, vooral voor de

oogst. Ter referentie wijzen we op de tarweteelt. Pluspunten zijn dat het gewas weinig of geen kunstmest vraagt en evenmin bestrijdingsmiddelen. Bovendien is het een fijn en soms diepwortelend gewas. De 3,5 meter hoogte die de plant haalt, gaat via uitschieters soms ook de diepte in. Afhankelijk van de oogstmethode blijft na de teelt organisch materiaal achter."

De Natuurvezelunie wil akkerbouwers meerjarige contractteelt aanbieden met een prijs die per ton geleverd product €5 boven het meerjarig gemiddelde van voertarwe ligt. "Om dit proces in de benen te krijgen, zijn naast akkerbouwers ook veehouders nodig die hennep als bijvoer aan hun vee willen aanbieden. Dit heeft positieve effecten op de gezondheid en de productie van melkkoeien."

De doelstelling van de green deal-partijen is om de hennep teelt in Nederland op te schalen naar 5.000 hectare in 2018. De potentiële vraag naar hennepvezel loopt al tegen 10.000 hectare, schetst Sauveur.

Serieuze animo bij boeren

Nu al tonen boeren serieus animo voor de plannen. Akkerbouwers in Over-Betuwe, de Achterhoek en Overijssel hebben informatie ingewonnen. Tegelijk realiseert Sauveur zich dat boeren een Rotterdamse kat uit de boom kijken. "Daar is nu juist de green deal voor bedoeld", zegt hij. "Eerst moet tussen de juiste partners vertrouwen ontstaan. Daarna kunnen we de teelt van hennep stap voor stap opschalen. Pantanova heeft de partijen bij elkaar gebracht. Nu zijn boeren, loonwerkers en marktpartijen aan zet."



FOTO: PETRA VOS

Textiel maken van vezelhennep is een van de pilots van Green Deal Natuurvezels. De pilots moeten de haalbaarheid van de plannen aantonen.

Petra Vos